

KLAR TIL
START

ET SÆRLIGT TILRETTELAGT
ANSÆTTELSESFORLØB

FOR UNGE OG VOKSNE MED AUTISME

KLAR TIL START knækker statistikken

Ca. 70.000 danskere er diagnosticeret med autisme, og kun under en femtedel af borgere med autisme er i beskæftigelse*. Et liv i ufrivillig ledighed er ingens drøm om det gode liv, og det er meningsløst, når der ovenikøbet er virksomheder, som mangler arbejdskraft.

Derfor har vi udviklet KLAR TIL START. Vi matcher virksomhedens krav op mod borgerens individuelle kompetencer og gør ham/hende i stand til at kunne håndtere sine autismerelaterede udfordringer i forhold til arbejdslivet og arbejdspladsen. Det kalder vi et særligt tilrettelagt ansættelsesforløb.

Vores virksomhedspartnere har udstedt ansættelsesgaranti til alle vores kandidater, fordi de ved, at de får nogle højt værdsatte ansatte, som bliver i jobbet i mange år. Kandidaten selv bliver langt mere selvhjulpne og selvstændige og får intet mindre end et nyt og bedre liv.

Vi lægger til stadighed mange udviklingstimer i KLAR TIL START og stiller høje krav til vores undervisere/vejledere. Derfor gennemfører hele 71% af vores kandidater forløbet og bliver fastansat.

Via et stærkt partnernetværk finder du KLAR TIL START overalt i Danmark
- besøg klartilstart.dk og find din regionale kontakt.

* Undersøgelsen "Forsørgelsesgrundlag for mennesker med autisme", Det Nationale Autismeinstitut og Landsforeningen Autisme

Vi hjælper flertallet

Autisme kan komme til udtryk på mange måder. Et mindretal har helt exceptionelle færdigheder f.eks. inden for programmering og kreative fag, mens et andet mindretal er meget begrænset af deres autisme. KLAR TIL START forholder sig til det store flertal inden for autismspektret, dvs. unge og voksne med moderat til høj begavelse. De har typisk forskellige sociale udfordringer, men de kan lære at mestre dem i kontrollerede rammer, og chefer og kolleger kan hjælpe yderligere ved at tage få og enkle hensyn.

JOB

KLAR TIL START kan leveres i hele Danmark i kraft af et landsdækkende samarbejde mellem autismespecialister hos følgende udbydere:

Fontana Skolen, Væksthuset, Tietgen, Autismecenter Vest, UU Guldborgsund, Specialområde Autisme, UngeGuiden Roskilde Kommune, Autismecenter Nord-Bo, Hilltop og UNGES Uddannelsescenter.

Til dig der vil have et rigtigt job

KLAR TIL START er for dig, der gerne vil have et arbejde i en helt almindelig virksomhed, men som har svært ved at tilpasse dig et almindeligt job. Vi samarbejder med en række store danske virksomheder, som har sagt ja til at skræddersy et job, der passer præcis til dig.

KLAR TIL START er et særligt tilrettelagt ansættelsesforløb, hvor du lærer tingene på den måde, der passer bedst til dig. Sammen med din egen personlige vejleder finder du ud af, hvad du er særligt god til, og hvilke ting, du har brug for ekstra hjælp til. Og du lærer at håndtere de personlige og sociale udfordringer, som kan gøre det svært for dig at fungere på en arbejdsplads.

Hele forløbet foregår på en almindelig arbejdsplads, og ofte vil det være på det samme arbejdssted, hvor du senere bliver ansat. Som udgangspunkt varer forløbet 12 måneder, og du har din personlige vejleder med hele vejen. Når forløbet er slut, har din nye arbejdsplads et job klar, som passer præcis til dig og det, du kan.

KLAR TIL START har været i gang siden 2013, og 71% af alle vores kandidater har fået et fast arbejde efter forløbet. Og hvad der næsten er endnu bedre: 96% af dem har stadigvæk deres job!

Kontakt KLAR TIL START via hjemmesiden eller tal med din sagsbehandler, jobcenterkonsulent eller uddannelsesvejleder i din kommune - han eller hun kender sandsynligvis til KLAR TIL START.

Jeg har fundet
min plads
i livet

Jeg har prøvet mange forskellige skoleforløb og praktikker, men jeg har aldrig rigtig følt mig "hjemme" i de ting. Og de var ikke vedvarende. Når det ene var slut, skulle jeg altid ud og finde noget nyt at lave. Jeg ville gerne høre til et sted og være en del af fællesskabet. Jeg er to gange blevet tilbudt førtidspension af kommunen, fordi de ikke vidste, hvilken hylde de skulle placere mig på.

Der var ikke så mange muligheder for mig, men KLAR TIL START var en perfekt løsning. Det gav en sikkerhed om fast job og noget stabilitet. En anden grund var også, at der var en vejleder på hele tiden, så man var ikke alene. Jeg har fundet min plads i livet, og det er jeg så stolt af. Nu ved jeg hvor, jeg hører hjemme. Selvom man har nogle ting at slås med, så man kan sagtens komme ud på den anden side og blive til noget.

Sarah, tidl. kandidat i Coop365 Sønderborg

KLAR TIL START er både kommunal virksomhedsservice og helhedsorienteret kompetenceløft af borgeren.

Målgruppen er moderat- til højtfungerende unge og voksne, ofte uden kompetencegivende uddannelse og uden folkeskoleeksamen, som pga. deres autisme umiddelbart vurderes at have ringe chancer for ansættelse i en almindelig virksomhed. KLAR TIL START kan også være et oplagt alternativ til førtidspension og lange ressourceforløb.

Forløbet har som udgangspunkt en varighed på 12 måneder, hvorefter kandidaten bliver fastansat i en privat virksomhed, typisk i fleksjob. Når kommunen visiterer borgeren til KLAR TIL START, har den kommende arbejdsplads allerede garanteret fastansættelse, så snart kandidaten har gennemført forløbet tilfredsstillende, hvilket lykkes for 71% af alle visiterede.

Hele forløbet foregår i virksomheden, ofte på kandidatens kommende arbejdssted. Virksomheden modtager ingen betaling og bidrager udover de fysiske rammer med ressourcer til planlægning og dialog. Siden den første fastansættelse af en KLAR TIL START-kandidat i 2013 har over 96% stadig deres job. KLAR TIL START skaber således ikke blot en indgang til arbejdsmarkedet, men også varig tilknytning.

For så vidt angår den største målgruppe i KLAR TIL START bidrager forløbet positivt til den kommunale økonomi allerede mindre end tre år efter ansættelsen. Hertil kommer besparelser på diverse støtteforanstaltninger i kraft af, at forløbet fremmer borgerens personlige og sociale styrker.

Der er flere indgange til KLAR TIL START, både via LAB, STU og Serviceloven.

Kernen i KLAR TIL START er at give den enkelte borger et kompetencemæssigt løft, såvel fagligt som socialt, således at han eller hun bliver helt eller delvist selvforsørgende og i det hele taget opnår en højere grad af selvhjulpethed. Driften af KLAR TIL START er fuldt finansieret i kraft af den kommunale betaling, hvilket gør den økonomisk bæredygtig og transparent samt uafhængig af støtte fra tredjepart.

Med KLAR TIL START får I en medarbejder, som er oplært i jeres egen virksomhed, og som på forhånd kender sine arbejdsopgaver og omgivelser. Siden den første KLAR TIL START-ansættelse i 2013 er 96% af vores kandidater stadig i deres job. Det vidner om værdien af deres indsats på arbejdspladsen og en høj grad af stabilitet. Vi hører desuden fra vores virksomhedspartnere, at det at arbejde sammen med en person med autisme udvikler lederes og kollegers kommunikationsevner og ansvarsfølelse.

KLAR TIL START finansieres af kandidatens kommune, mens virksomheden afsætter ressourcer til planlægning og møder. Forløbet foregår i virksomheden, hvor kandidaten bliver sidemandsoplært af sin personlige KLAR TIL START-vejleder, som er specialuddannet inden for autisme og oplært i virksomhedens arbejdsopgaver. I behøver således ikke dedikere personale eller økonomi til forløbet frem mod ansættelsen. Vi klæder desuden arbejdspladsens ansatte på i forhold til at kunne møde deres nye kollega og hans/hendes særlige behov.

Igennem hele forløbet udarbejder vejlederen løbende statusbeskrivelser og progressionsrapporter for jeres kommende medarbejder. Ved forløbets afslutning har I, kandidaten og kommunen dermed et klart billede af, hvilke arbejdsopgaver kandidaten mestrer bedst, i hvilken ramme og med hvilken grad af arbejds effektivitet.

Når kommunen visiterer en borger til KLAR TIL START med henblik på at en senere ansættelse i jeres virksomhed, så er jeres jobgaranti et centralt element. Det giver trykthed for alle parter, og I kommer ikke til at fortryde det!

Et drømme-match mellem borger og virksomhed

KLAR TIL START er et drømme-match mellem borgere med relevante jobkompetencer og virksomheder, der hungrer efter arbejdskraft. Virksomheden får nogle loyale ansatte, som er dedikeret til opgaven og tilmed bliver i jobbet i mange år. Men vi får mere end det. For når en virksomhed skal rumme medarbejdere med autisme, så skærper det lederne og kollegernes sanser ift. kommunikation og samarbejde på arbejdspladsen. Som virksomhed får vi via KLAR TIL START dermed tilført både hårde og bløde værdier.

Jens Romundstad, medudvikler af KLAR TIL START og tidligere HR-direktør Coop Danmark

KLAR TIL START samarbejder blandt andet med fakta, ILVA, Elgiganten, REMA 1000, Irma, SuperBrugsen, Dagli'Brugsen, Dagrofa Foodservice, NORMAL, Kvickly, Coop365, BabySam, Madklubben og Frankies Pizza

---

Konsulenthuset Implement har foretaget en økonomisk beregning af det kommunale økonomiske gevinstpotentialer ved KLAR TIL START. Beregningen bygger på en række forskellige datakilder, bl.a. forløbsdatabasen for KLAR TIL START, Den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) samt survey-data fra deltagende kommuner om hidtidige KLAR TIL START-kandidater.

Beregningen viser bl.a., at halvdelen (46%) af de hidtidige kandidater i KLAR TIL START har været en yderst favorabel investering for kommunen.

Således forventes den økonomiske gevinst for hver af disse borgere at være ca. 45.000 kr. årligt efter afslutningen af KLAR TIL START.

Det betyder, at kommunens investering i KLAR TIL START for denne gruppe vil være tjent ind ca. 3 år efter forløbets afslutning/fastansættelse. Kommunen forventes desuden allerede i andet år efter forløbsstart at have flere indtægter end udgifter til deltagerne.

Den kommunale gevinst er et resultat af en besparelse på andre beskæftigelsesindsatser og sociale ydelser.

Denne beregning er som nævnt gældende for ca. halvdelen af alle hidtidige kandidater i KLAR TIL START. For så vidt angår de øvrige kandidater er der typisk tale om hjemmeboende borgere og borgere under 25 år.

For så vidt angår disse yngre og hjemmeboende borgere har kommunen andre (færre) forsørgelses- og aktiveringsforpligtigelser. Derfor fremstår KLAR TIL START på kort sigt mindre attraktivt for disse borgere. Men på langt sigt forholder det sig helt anderledes.

En KLAR TIL START-indsats over for yngre og hjemmeboende borgere med autisme er en præventiv indsats mod den ledighed, som truer senere i livet.

Mange borgere visiteres til førtidspension uden at få muligheden for at opnå fastansættelse gennem KLAR TIL START. Sarah, som du kan læse om på side 7, er et eksempel på en af de KLAR TIL START-kandidater, som kommunen havde tilbudt førtidspension. Hun takkede nej til pension og har i dag et fast arbejde.

Et estimat baseret på en række forudsætninger viser, at kommunerne har en årlig gevinst på ca. 90.000 kr. for hver borger, som i stedet for at være på førtidspension er ansat i fleksjob via KLAR TIL START.

Forudsætningerne nævnt ovenfor er nærmere beskrevet i rapporten, som du kan downloade fra vores hjemmeside. Det er umuligt at lave en beregning på de mange andre afledte positive effekter, der opstår, når en borger med autisme går fra ledighed til fastansættelse, og det kan derfor give mening at lave en individuel vurdering, såfremt økonomien er et afgørende element i den kommunale vurdering.

Du kan downloade hele rapporten "Økonomisk beregning af de kommunale gevinster ved KLAR TIL START" på www.klartilstart.dk

---

Introduktion >

Den potentielle kandidat inviteres på besøg hos den regionale KLAR TIL START-partner til en præsentation af forløbet. Herefter følger 1-2 ugers praktik i virksomheden, uden omkostninger for kommunen. Her får borgeren mulighed for at vurdere tilbuddet, og KLAR TIL START-vejlederen vurderer sideløbende, om det er realistisk for borgeren at gennemføre forløbet.

Visitation >

Kommunen visiterer borgeren til KLAR TIL START. Det kan ske via: LAB (lov om en aktiv beskæftigelsesindsats), STU (lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov) eller Serviceloven (lov om social service §103).

Observationsforløb >

Kandidaten begynder i KLAR TIL START med et 12 ugers observationsforløb, hvor hans/hendes KLAR TIL START-vejleder med baggrund i en række udvalgte arbejdsopgaver i gradvist stigende kompleksitet foretager en afprøvning og vurdering af kandidatens faglige og personlige kompetencer og potentiale. Dette sker med inddragelse af kandidaten selv. Ud fra dette planlægger vejlederen i samarbejde med nærmeste leder på virksomheden det efterfølgende udviklingsforløb. Inden for en ramme, som kandidaten trives i, og som kommunen vurderer er relevant, defineres realistiske mål i forhold til arbejdsområder, beskæftigelsesgrad og forløbets varighed. Ved afslutningen af observationsforløbet drøftes planen med kandidaten og kommunen samt evt. forældre og støtteperson og beskrives i en statusrapport.

I uge 12 mødes kandidat, sagsbehandler/uddannelsesvejleder og KLAR TIL START-vejleder til et afklaringsmøde med udgangspunkt i statusrapporten. Her aftales det videre forløb samt varigheden af dette.

Kandidaten overgår nu til udviklingsforløbet, hvor han/hun sidemandsoplæres af sin KLAR TIL START-vejleder i de konkrete aftalte arbejdsopgaver. Opgaverne kan naturligvis justeres, hvis udviklingen taler for det. Sideløbende udvikles kommunikative og sociale kompetencer, ligesom selvstændigheden udvikles, så kandidaten efterhånden samspiller direkte med arbejdspladsens leder og medarbejdere. Hver tredje måned udarbejder vejlederen status og progressionskemaer, som sikrer kandidaten og kommunen et gennemskueligt indblik i kandidatens forløb og udvikling. Kandidaten afprøves ift. arbejdstid for at belyse hans/hendes maksimale arbejdstid i en kontinuerlig ansættelse, under hensyntagen til at han/hun skal have overskud til husførelse, socialt liv, afslapning etc. Der udarbejdes dokumentation af arbejdssevne med beskrivelse af arbejdsopgaver, selvstændighedsgrad, skånebehov, arbejdstid, arbejdsfektivitet mv. i forhold til vedkommendes fremtidige ansættelsesforløb og med fokus på at sikre en varig ansættelse.

Afsluttende rapport >	Ansættelsesmøde >	Overgang til job >
<p>Kandidaten afslutter KLAR TIL START, og vejlederen leverer en afsluttende rapport med dokumentation for det gennemgåede forløb samt kandidatens jobmæssige afprøvning, kompetencer og aktuelle beskæftigelsesgrad. Rapporten indeholder desuden retningslinjer for overgangen til jobbet og et evt. udslusningsforløb samt anbefalinger til et evt. efterværn efter ansættelsen.</p>	<p>Afsluttende møde med kandidat, jobcenter/kommune, arbejdsgiver og KLAR TIL START. Her indgås på baggrund af den afsluttende rapport aftale om ansættelsesforhold, timetal, arbejds effektivitet mv.</p>	<p>Overgangen til jobbet er ofte relativt ukompliceret, når kandidaten overgår til ansættelse på det arbejdssted, hvor hele forløbet har fundet sted. Såfremt ansættelsen er på et andet arbejdssted i virksomheden, vil der typisk være behov for et forløb med introduktion til transport, kolleger mv. på ansættelsesstedet. Evt. ventetid på den kommunale fleksjobgodkendelse eller lignende sagsbehandling kan forlænge udslusningsperioden. De udarbejdede retningslinjer for overgang til job er en afgørende betingelse for en god start i ansættelsen og et varigt ansættelsesforhold</p>

JOB

Kandidaten har første arbejdsdag i sit nye job

Den pædagogiske metode under i KLAR TIL START har udgangspunkt i T-TAP metoden (Teach Transition Assessment Profile), en amerikansk analysemodel, som er tilpasset danske forhold. Modellen er et evidensbaseret dokumentations- og statusredskab, der dokumenterer kandidatens aktuelle formåen inden for en given arbejdsopgave eller hans/hendes sociale kompetencer i forskellige arbejdsmæssige sammenhænge. T-TAP modellen angiver således potentialer og udviklingsområder. KLAR TIL START har udviklet en særlig KLAR TIL START T-TAP assessment profil.

Personalet på ansættelsesstedet får en generel information om autisme samt vejledes om kommunikation med kandidaten samt dennes individuelle behov for guidning og støtte fx. i oplæringssituationer.

Et særligt tilrettelagt ansættelsesforløb

KLAR TIL START er et særligt tilrettelagt ansættelsesforløb for unge og voksne med autisme, som ikke er i stand til at indgå på en almindelig arbejdsplads uden en særlig indsats.

Forløbet varer i udgangspunktet 12 måneder, hvorefter kandidaten bliver fastansat i en privat virksomhed.

Der udstedes en ansættelsesgaranti ved forløbets start, og 71% af alle visiterede borgere fuldfører og får fast job. 96% af alle ansatte siden starten i 2013 er stadig i job.

For så vidt angår den største målgruppe bidrager kommunens investering i KLAR TIL START positivt til den kommunale økonomi allerede mindre end tre år efter ansættelsen af borgeren.

KLAR TIL START tilbydes i hele Danmark via et landsdækkende netværk af autismspecialister, der sikrer en håndholdt indsats på højt fagligt niveau, samt i kraft af partnerskaber med en lang række virksomheder, der garanterer fastansættelse til KLAR TIL START's kandidater.

KLAR TIL START drives af nonprofit-organisationen FONDEN UNGES.

Kom videre på: www.klartilstart.dk

KLAR TIL START
v/ FONDEN UNGES

Lerhøj 7, 2880 Bagsværd
Tel: 44 32 66 12
E-mail: info@klartilstart.dk
www.klartilstart.dk

KLAR TIL
START